

Alijäämien kattamisen lisäaikahakemus

Avalt 31.08.2026
2994/02.02.02/2026

Valmistelija(t) Kari Janhonen, puh. 044 717 2078,
kari.janhonen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Päätösehdotus

Aluehallituksen päätösehdotus:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle alijäämien kattamisen lisääjän hakemista vuoteen 2029 saakka.

Ennakkovaikutusten arviointi

Alijäämien kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä on mahdotonta ilman lakisääteisten palveluiden vaarantumista. Hyvinvointialue tarvitsee alijäämien kattamiseen aikaa vuoteen 2029 saakka, jotta tarvittavat muutokset toiminnassa saadaan toteutettua.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

- Tilinpäätös 2025
- Taloussuunnitelma 2026-2028
- Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma
- Valtiovarainministeriön rahoituslaskelmat
- Hakemus alijäämien kattamisen lisääjäksi
- Tuottavuusohjelman toimenpiteet 2027-2029
- R4 – Erikoissairaanhoidon uudistus, toimeenpanosuunnitelma, ah 1.6.2026 §186

Ahall 17.08.2026 § 247

Valmistelija(t) Kari Janhonen, puh. 044 717 2078,
kari.janhonen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle alijäämien kattamisen lisääjän hakemista vuoteen 2029 saakka.
Ennakkovaikutusten arviointi	Alijäämien kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä on mahdotonta ilman lakisääteisten palveluiden vaarantumista. Hyvinvointialue tarvitsee alijäämien kattamiseen aikaa vuoteen 2029 saakka, jotta tarvittavat muutokset toiminnassa saadaan toteutettua.
Toimivallan peruste	Hallintosääntö § 36
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä: - Tilinpäätös 2025 - Taloussuunnitelma 2026-2028 - Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma - Valtiovarainministeriön rahoituslaskelmat - Hakemus alijäämien kattamisen lisääjäksi - Tuottavuusohjelman toimenpiteet 2027-2029 - R4 – Erikoissairaanhoidon uudistus, toimeenpanosuunnitelma, ah 1.6.2026 §186
Valmistelu	Pohjois-Savon hyvinvointialue hakee valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamisajan pidentämistä. Haettava uusi määräaika: 31.12.2029. Perustelut hakemukselle Hyvinvointialueen taseeseen kertyneet alijäämät vuosilta 2023–2024 ovat merkittävät, eikä niiden kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä ole mahdollista ilman olennaisia vaikutuksia lakisääteisten palvelujen saatavuuteen. Valtiovarainministeriön rahoituslaskelmien mukaisesti rahoituskehitys on vuosina 2027–2029 erittäin niukka, eikä mahdollista alijäämien kattamista alkuperäisessä aikataulussa. Lisääjän myöntäminen mahdollistaa hallitun ja sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisen kannalta kestävä talouden sopeuttamisen. Alijäämän määrä ja kehitys Hyvinvointialueelle on kertynyt alijäämää vuosilta 2023 ja 2024. Vuoden 2025 tilinpäätöksen perusteella talouden kehitys on kääntynyt ylijäämäiseksi, mutta kertynyt alijäämä on edelleen merkittävä. Vuoden 2025 tilinpäätöksen jälkeen kattamatonta alijäämää on noin 123 milj.euroa.

Alijäämän tarkka määrä ja kehitys esitetään liitteissä olevissa talouslaskelmissa.

Alijäämän kattamissuunnitelma

Hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman 4.5.2026 17 §, jonka mukaisesti alijäämät katetaan vaiheittain vuosina 2026–2029.

Ohjelma sisältää merkittävät rakenteelliset uudistukset, kustannusten kasvun hillinnän sekä toiminnan tehostamisen.

Toimenpiteet kohdistuvat mm. palveluverkkoon, henkilöstörakenteeseen, ostopalveluihin sekä toimintatapojen yhtenäistämiseen.

Arvio kattamissuunnitelman realistisuudesta

Hyvinvointialue arvioi, että alijäämä voidaan kattaa vuoden 2029 loppuun mennessä edellyttäen, että suunnitellut sopeutustoimenpiteet toteutuvat.

Riskitekijöitä ovat mm. kustannuskehityksen epävarmuus sekä palvelutarpeen kasvu, mutta suunnitelma sisältää riittävät toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi.